Handleiding: VIPA NULMETING

Inhoud

Inleiding....2
1 Meld u aan op TERRA 3
2 Naar de VIPA nulmeting navigeren. 4
3 Pagina VIPA nulmeting 5
4 Energiedragers aan uw organisatie en patrimonium koppelen 7
4.1 Energiedragers voor uw organisatie controleren 7
4.2 Energiedrager aanmaken of toevoegen....10
4.2.1 Elektriciteits- of gasmeter aanmaken/toevoegen 10
4.2.1.1 Energiedrager is al gekend in Terra maar zonder beheerder 10
4.2.1.2 Energiedrager is al gekend in Terra en heeft een andere beheerder 11
4.2.1.3 Energiedrager is nog niet gekend in Terra 12
4.2.2 Alternatieve energiedrager aanmaken....12
4.2.3 Patrimonia aan de energiedragers koppelen en gegevens aanvullen....15
4.2.3.1 Patrimonia aan de energiedrager koppelen....15
4.2.3.2 Patrimoniumgegevens controleren en/of corrigeren 18
5 De nulmeting afwerken en valideren 22
6 Uitgevoerde maatregelen ingeven....25
7 Extra: nieuwe gebouwen (patrimonium) aanmaken 27

Inleiding

Deze handleiding zal u stap voor stap helpen bij het doorlopen van de nulmeting 2018, die VIPA voor u organiseert. Met de nulmeting kan u uw klimaatinspanningen opvolgen.

Voor de verbruiksevolutie hebben we een startpunt nodig, de basis- of nullijn dus. We nemen het verbruik van 2018 als uw nullijn.

In de nulmeting worden **alle gebouwen opgenomen waarop een energiescan is uitgevoerd**. Van deze gebouwen kunnen we zeker zijn dat er energie-efficiënte maatregelen onderzocht en gedocumenteerd zijn en uitgevoerd zullen worden.

Vergeet ook niet de **maatregelen die u al nam aan te vinken** (zie hoofdstuk 6). Zo kunnen we gemakkelijker verbanden leggen tussen uw inspanningen en de verbruiksevolutie.

De focus ligt dus op die gebouwen, maar we raden u aan om tijdens dit traject ook **de rest van uw patrimonium op orde te zetten**, op de manier die in de handleiding (in hoofdstuk 7) wordt toegelicht. Dit verhoogt de datakwaliteit, wat uiteindelijk voor iedereen nuttig is, want met Terra zullen we op termijn ook aan benchmarking kunnen doen en dan is een hoge datakwaliteit van belang.

Richting de klimaatdoelstellingen van 2030 en 2050 zal een goede datakwaliteit tenslotte ook voor toekomstige projecten en functionaliteiten goed van pas komen.

Enkele tips om deze handleiding goed te kunnen gebruiken:

- volg **alle stappen in chronologische volgorde**, zodat u zeker bent dat de nodige acties allemaal genomen werden;
- verwijzingen in de tekst naar aan ander hoofdstuk (bv zie hoofdstuk 4.2.3) zijn onderlijnd en aanklikbaar (ctrl+klik) , waardoor u rechtsreeks naar dat hoofdstuk navigeert – ook in de inhoudsopgave op pagina 1 kan u naar de betreffende hoofdstukken doorklikken;
- de testvoorziening, alle andere organisaties, adressen en andere informatie die u in deze handleiding tegenkomt zijn compleet fictief, gelijkenissen met het echte zorglandschap berusten volledig op toeval.

Veel succes!

1 Meld u aan op TERRA

Gebruik bij voorkeur de Chrome browser. Surf naar http://terra.vlaanderen.be om aan te melden:

Na het aanmelden komt u op de startpagina terecht.

Klik daar op 'Mijn organisatie' om uw eigen Terra-organisatiepagina te openen:

2 Naar de VIPA nulmeting navigeren.

Klik op uw organisatiepagina links op de knop '**Nulmeting**':

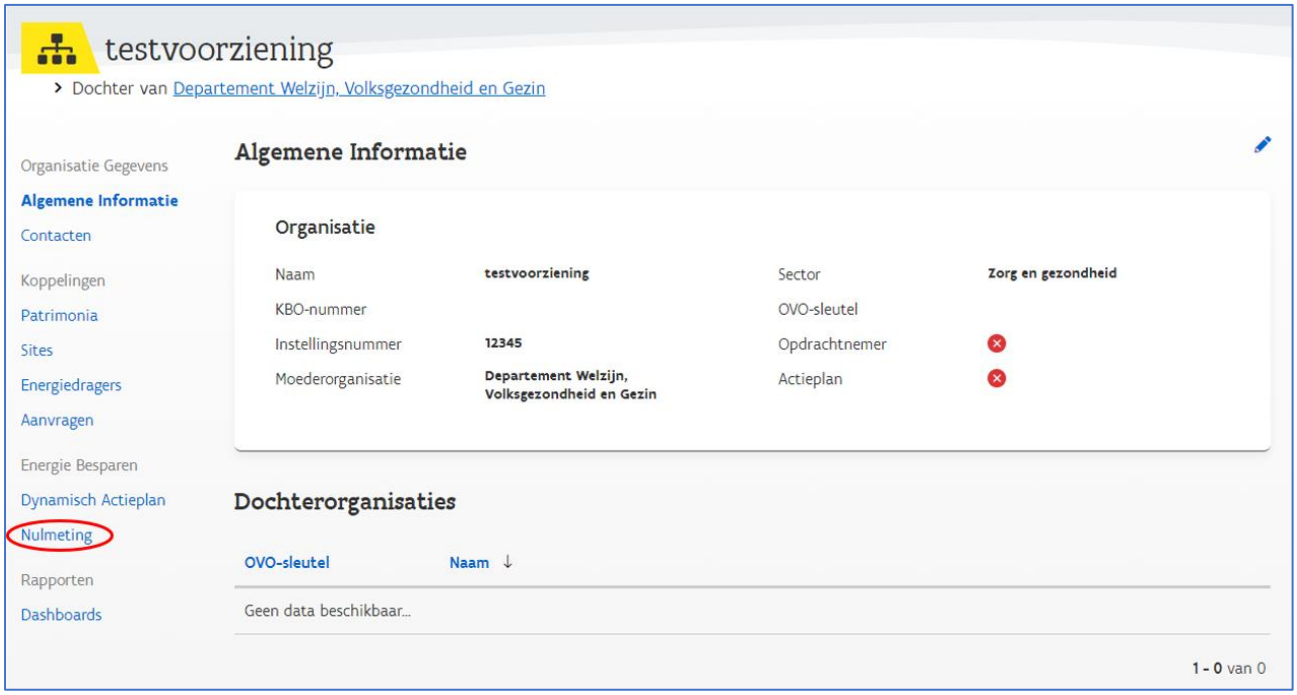

En klik vervolgens op de nulmeting die voor u klaarstaat:

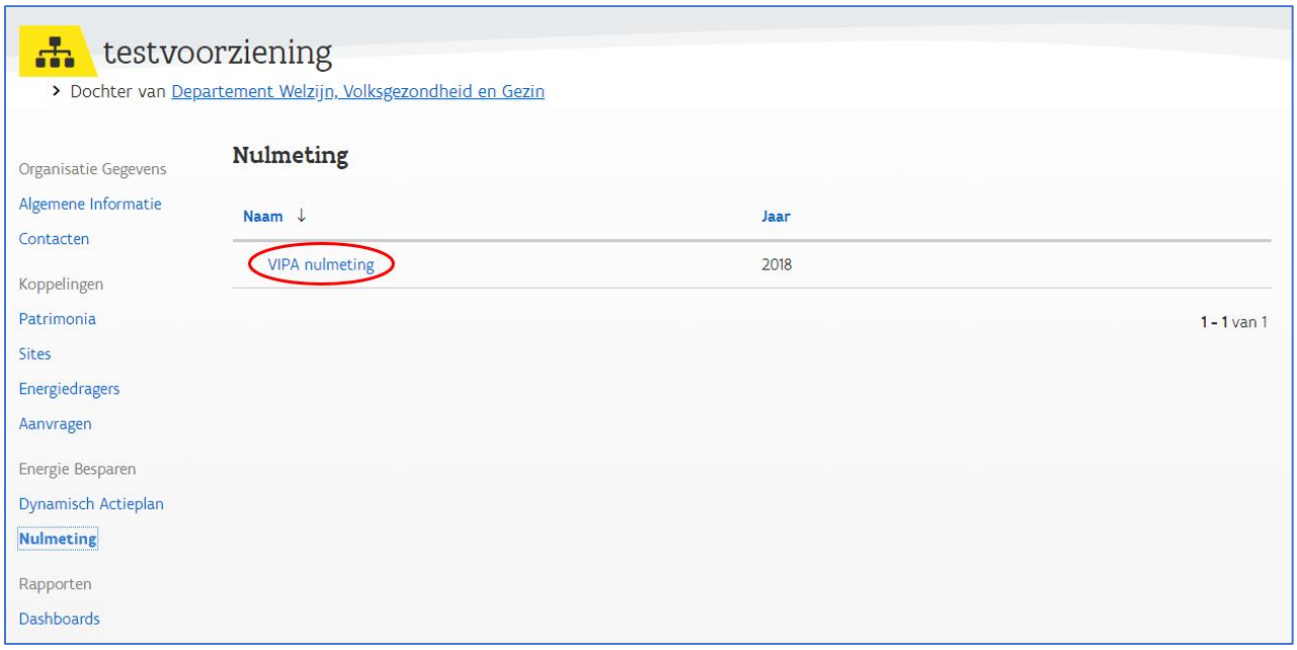

3 Pagina VIPA nulmeting

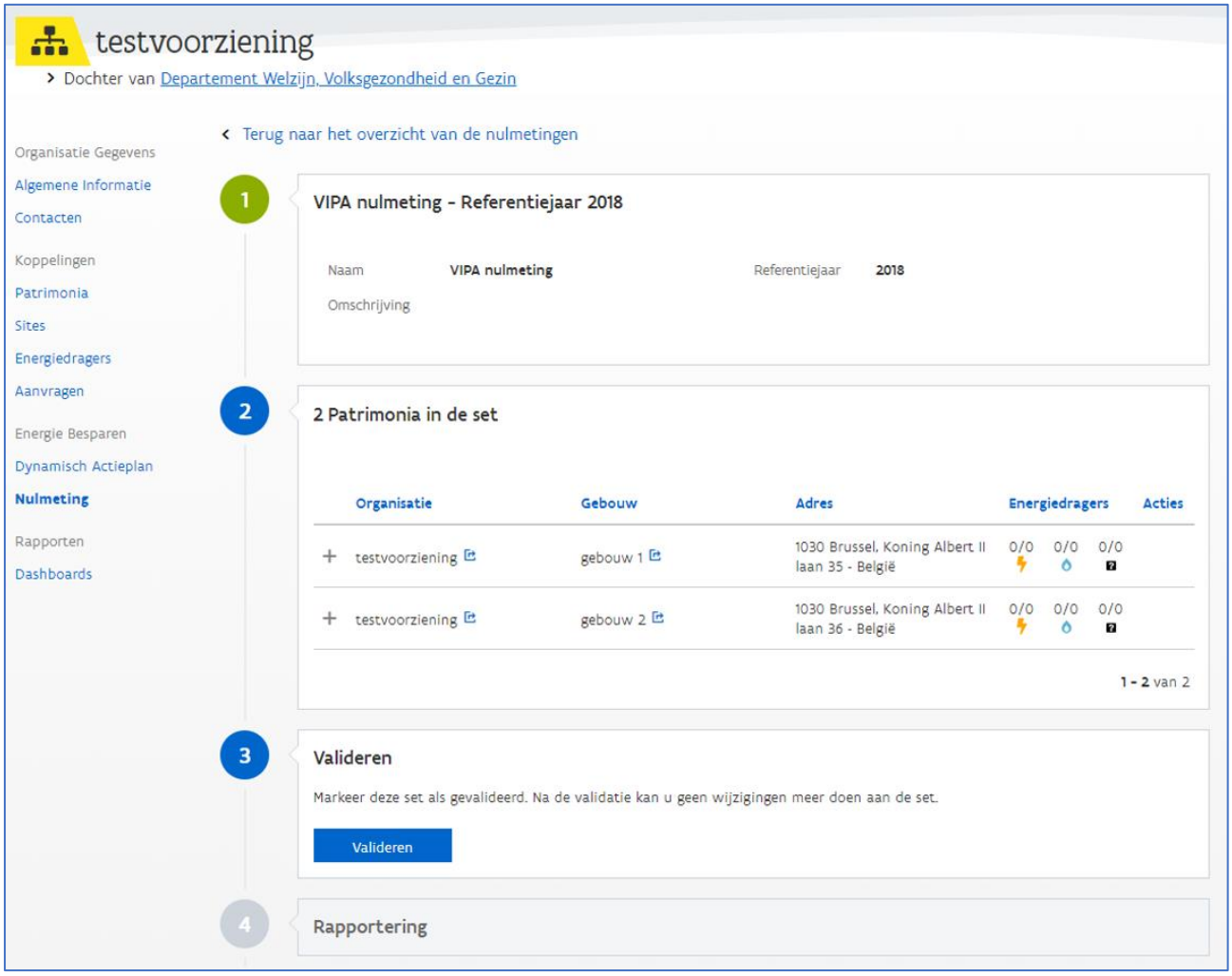

Op deze pagina vindt u:

stap 1: algemene informatie over de VIPA nulmeting:

- de naam
- referentiejaar 2018: het verbruiksjaar waartegen de klimaatdoelstellingen worden afgezet

stap 2:

- biedt een overzicht van patrimonia die in Terra gekoppeld zijn aan uw organisatie en waarop een energiescan werd aangevraagd
- de kolom energiedragers geeft voor verschillende energiedragers weer hoeveel energiedragers er aan het gebouw gekoppeld zijn en hoeveel er in de VIPA nulmeting werden opgenomen:
  - elektriciteit
  - gas
  - alternatieve bronnen

- ✓ in dit voorbeeld zijn er 0/0: geen opgenomen en ook geen gekoppeld
- ✓ dat betekent dat er voor alle gebouwen energiedragers moeten worden toegevoegd: hierover leest u alles in hoofdstuk 4

- de kolom 'acties' is enkel relevant voor de overkoepelende organisatie die de nulmeting heeft opgestart: het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

stap 3: hier kan u de nulmeting uiteindelijk valideren, na het aanvullen van de informatie over patrimonia en energiedragers, zie hiervoor volgende hoofdstukken.

stap 4: link naar de rapportering (deze is op een later moment beschikbaar).

4 Energiedragers aan uw organisatie en patrimonium koppelen

Naast de meters voor **elektriciteit** en **aardgas** zijn er ook **alternatieve energiedragers** mogelijk: stookolie, hout, pellets en biogas (binnenkort zijn ook vloeibaar gas en warmtenet mogelijk).

- Voor de **energiedragers elektriciteit en gas** worden de verbruiksmeters door de distributienetbeheerder (DNB) beheerd. We krijgen het verbruik van hen aangeleverd indien de energiedrager gekend is in Terra (voor de zorgsector zijn deze quasi allemaal gekend).
  Sommige ontbreken echter en als u deze 'nieuwe' energiedragers aanmaakt en aan uw patrimonium koppelt, zal het verbruik na enkele weken ook in Terra opgenomen worden. De definitieve rapportage over de nulmeting zal daarom pas volledig zijn enkele weken nadat de validatieperiode voor alle voorzieningen afgelopen is.
- De **alternatieve energiedragers** beheert u zelf. Deze zijn vlot aan te maken, waarna u ook de verbruiken van 2018 moet invullen. Dit verbruik kan u opzoeken in de boekhouding of een facilitair programma.

4.1 Energiedragers voor uw organisatie controleren

In de eerste plaats moet u nagaan welke energiedragers door uw organisatie gebruikt worden.

Als er energiedragers ontbreken moeten die worden gekoppeld (als het aansluitingspunt oftewel de EAN in Terra gekend is maar niet aan uw organisatie hangt) of aangemaakt (in geval de EAN nog niet in Terra gekend is).

Daarnaast moet u controleren of de energiedragers wel degelijk aan een patrimonium gekoppeld zijn en daar de nodige actie voor ondernemen indien nodig.

Te nemen stappen:

Klik op de pagina nulmeting in **stap 2** op het icoontje naast uw organisatie:

In een **nieuw browservenster** opent zich de **organisatiepagina**. Klik daar links bovenaan op '**Hoofdmenu**' en klik vervolgens in de bovenste menubalk op '**Energiedragers**':

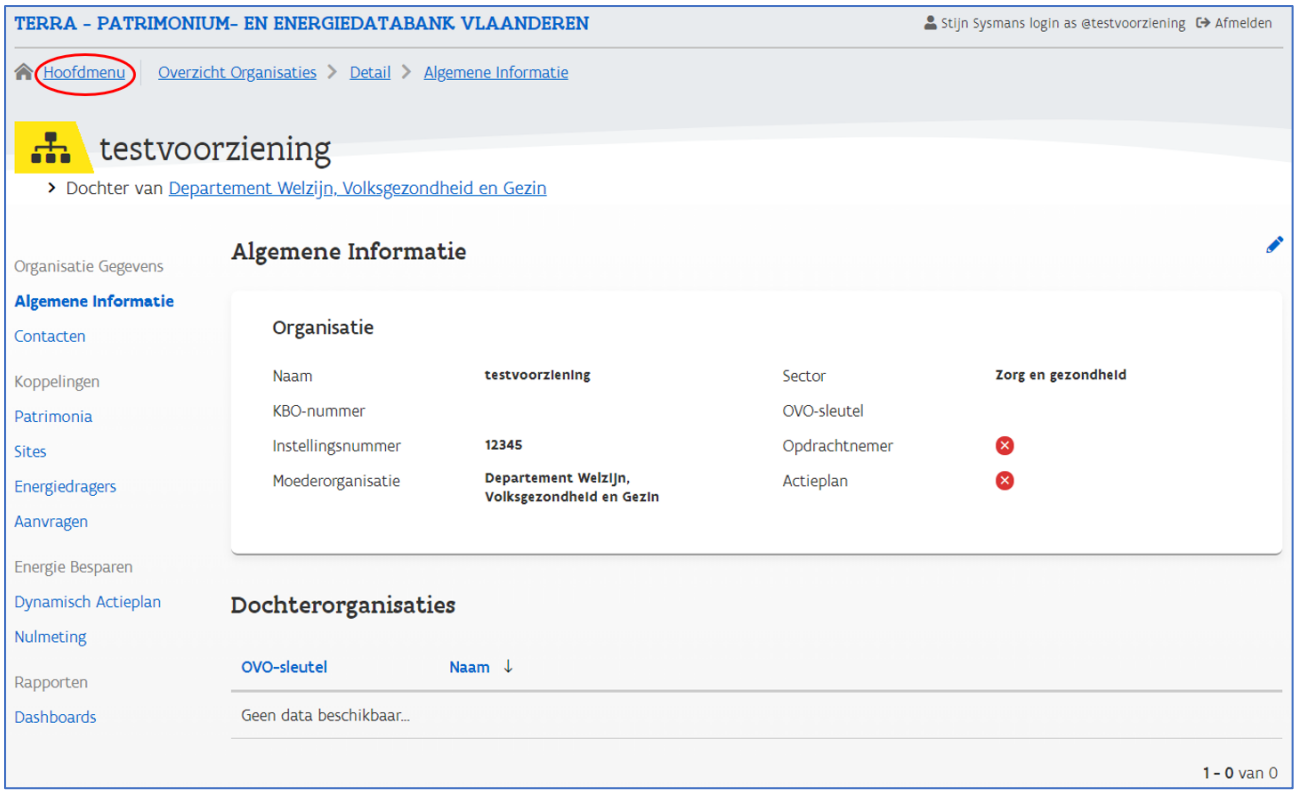

Op de pagina ‘Energiedragers’ ziet u een overzicht van de energiedragers die aan uw organisatie gekoppeld zijn met als informatie:

- het EAN-nummer (voor elektriciteit en gasmeters) of Unieke referentie (voor alternatieve dragers)
- het Adres van de energiedrager
- het Energietype en het Metertype
- de Beheerder van de energiedrager: deze is belangrijk want enkel de beheerder kan aanpassingen doen, waaronder de split
- een filteroptie en een knop om de lijst te exporteren (zie ook screenshot hieronder).

Als alle energiedragers voor uw organisatie al opgelijst staan, kan u overgaan tot de controle van de relatie energiedrager-patrimonium, ga hiervoor verder naar hoofdstuk 4.2.3.

Als er voor uw organisatie echter energiedragers ontbreken, moet u die aanmaken of toevoegen met de knop ‘**Maak nieuwe energiedrager aan**’.

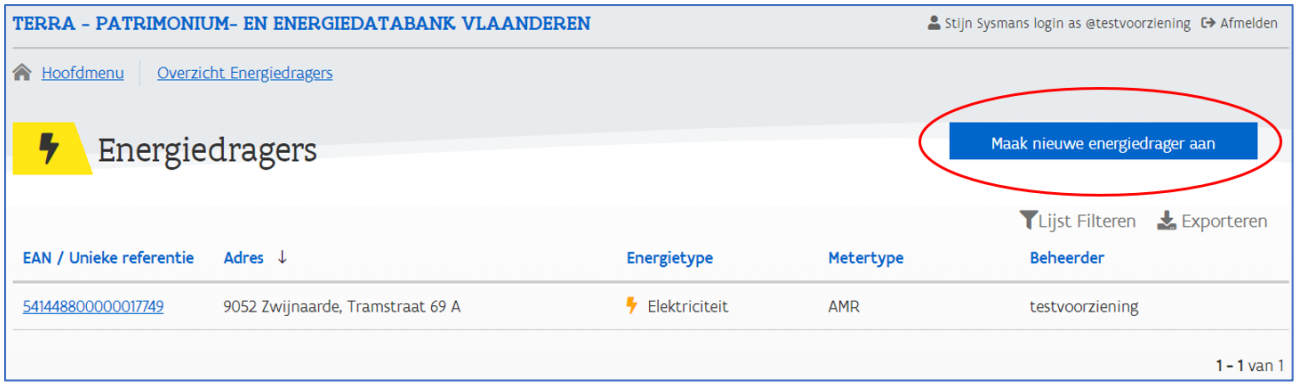

4.2 Energiedrager aanmaken of toevoegen.

Klik op '**Maak nieuwe energiedrager aan**', volgende pagina opent zich:

In volgende delen 4.2.1 en 4.2.2 wordt een onderscheid gemaakt tussen het aanmaken van EAN's voor **elektriciteit of aardgas** enerzijds en **alternatieve energiedragers** anderzijds.

4.2.1 Elektriciteits- of gasmeter aanmaken/toevoegen

Kies eerst het type energiedrager in **stap 1**: elektriciteit of aardgas.

Vul vervolgens het EAN nummer aan in **stap 2**. Dit is een nummer van achttien cijfers, begint altijd met '54' en kan u terugvinden op de energiefactuur en op de meter zelf.

Afhankelijk van de situatie zijn er vervolgens drie mogelijkheden, in volgende hoofdstekken hieronder toegelicht:

4.2.1.1 *Energiedrager is al gekend in Terra maar zonder beheerder;*

4.2.1.2 *Energiedrager is al gekend in Terra en heeft een andere beheerder;*

4.2.1.3 *Energiedrager is nog niet gekend in Terra.*

4.2.1.1 Energiedrager is al gekend in Terra maar zonder beheerder

Het EAN-nummer dat u ingeeft wordt herkend want bestaat al in Terra.

In **stap 3** wordt de '**frequentie van meteropname**' automatisch aangevuld en in **stap 4** het adres.

Achterliggend wordt uw organisatie beheerder van de energiedrager als u op '**de energiedrager opslaan**' klikt.

Screenshot op volgende pagina:

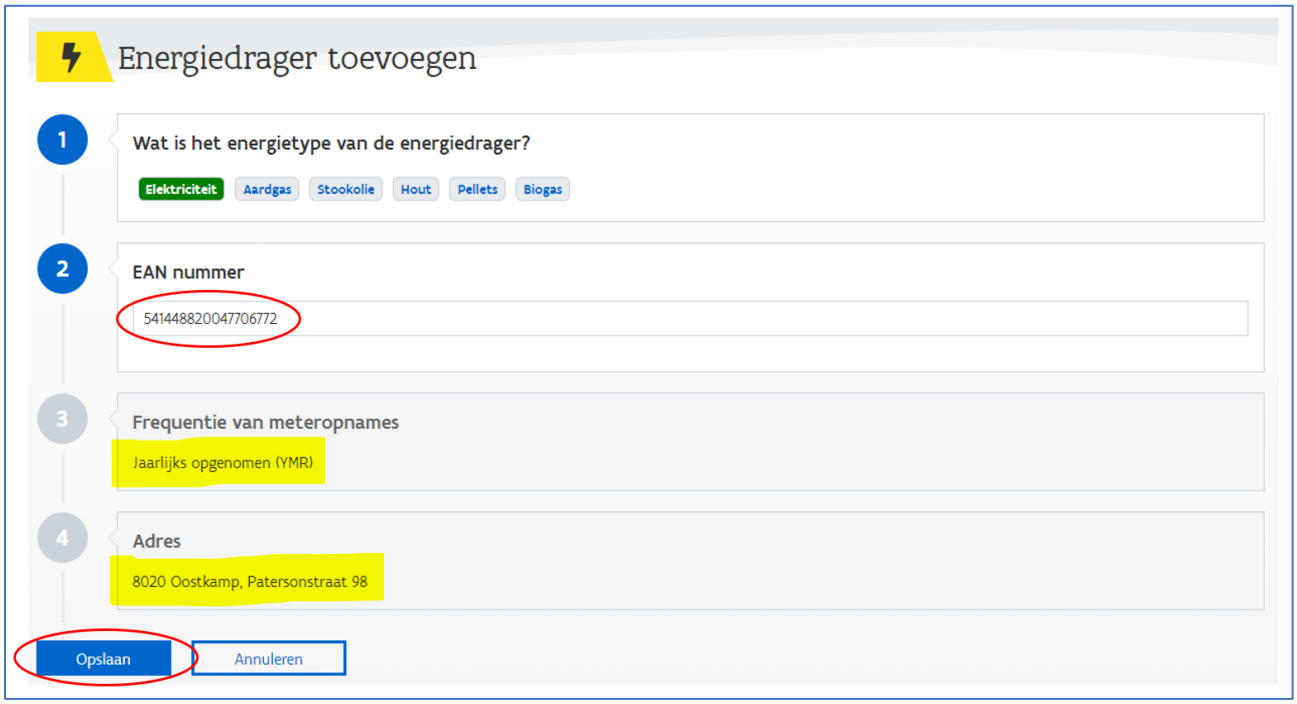

Na koppelen van de bestaande energiedrager moet u nog overgaan tot de controle van de relatie “energiedrager-patrimonium”: ga hiervoor verder naar hoofdstuk 4.2.3.

4.2.1.2 Energiedrager is al gekend in Terra en heeft een andere beheerder

Dat wil zeggen dat uw organisatie energie afneemt van een energiedrager die door een andere organisatie beheerd wordt, bijvoorbeeld als u met hen een gebouw deelt of wegens een huurovereenkomst.

Het EAN-nummer wordt herkend want bestaat al in Terra. Maar gezien er al een beheerder is (in onderstaande fictief voorbeeld: ‘Ministeries Van De Vlaamse Gemeenschap’) kan u de energiedrager niet verder aanmaken. Enkel de beheerder of het VEB kan u dan toevoegen als afnemer van de energie. Neem in dat geval met één van hen contact op.

De beheerder kan u aan de energiedrager koppelen, moet ook uw patrimonium aan de energiedrager koppelen en het verbruik van de beide organisaties aanpassen.

4.2.1.3 Energiedrager is nog niet gekend in Terra

Het EAN-nummer wordt in stap 2 niet herkend als bestaande EAN, deze wordt dus bijkomend aangemaakt en weggeschreven (het verbruik van deze nieuw aangemaakte EAN zal pas na enkele weken in Terra worden opgenomen, omdat hiervoor de datalink met de distributienetbeheerder moet worden geüpdatet).

Vul in stap 3 de frequentie van de meteropnames in. Als u de frequentie niet kent, kies dan 'jaarlijks uitgelezen (YMR)'.

Achterliggend wordt uw organisatie beheerder van de energiedrager als u op 'Opslaan' klikt.

Na aanmaken en koppelen van de nieuwe energiedrager moet u overgaan tot de controle van de relatie "energiedrager-patrimonium": ga hiervoor verder naar hoofdstuk 4.2.3

4.2.2 Alternatieve energiedrager aanmaken

Kies eerst het type energiedrager in **stap 1**: stookolie, hout, pellets of biogas (wordt binnenkort nog uitgebreid met vloeibaar gas en warmtenet).

Vul vervolgens in **stap 2** een 'unieke interne referentie' in, die bijvoorbeeld door uw organisatie ook intern gebruikt wordt of die u later makkelijk kan herkennen (als deze referentie al gebruikt is, krijgt u daarvan melding en dient u een andere te kiezen).

Vul vervolgens het adres in **stap 3** in en klik op '**Opslaan**':

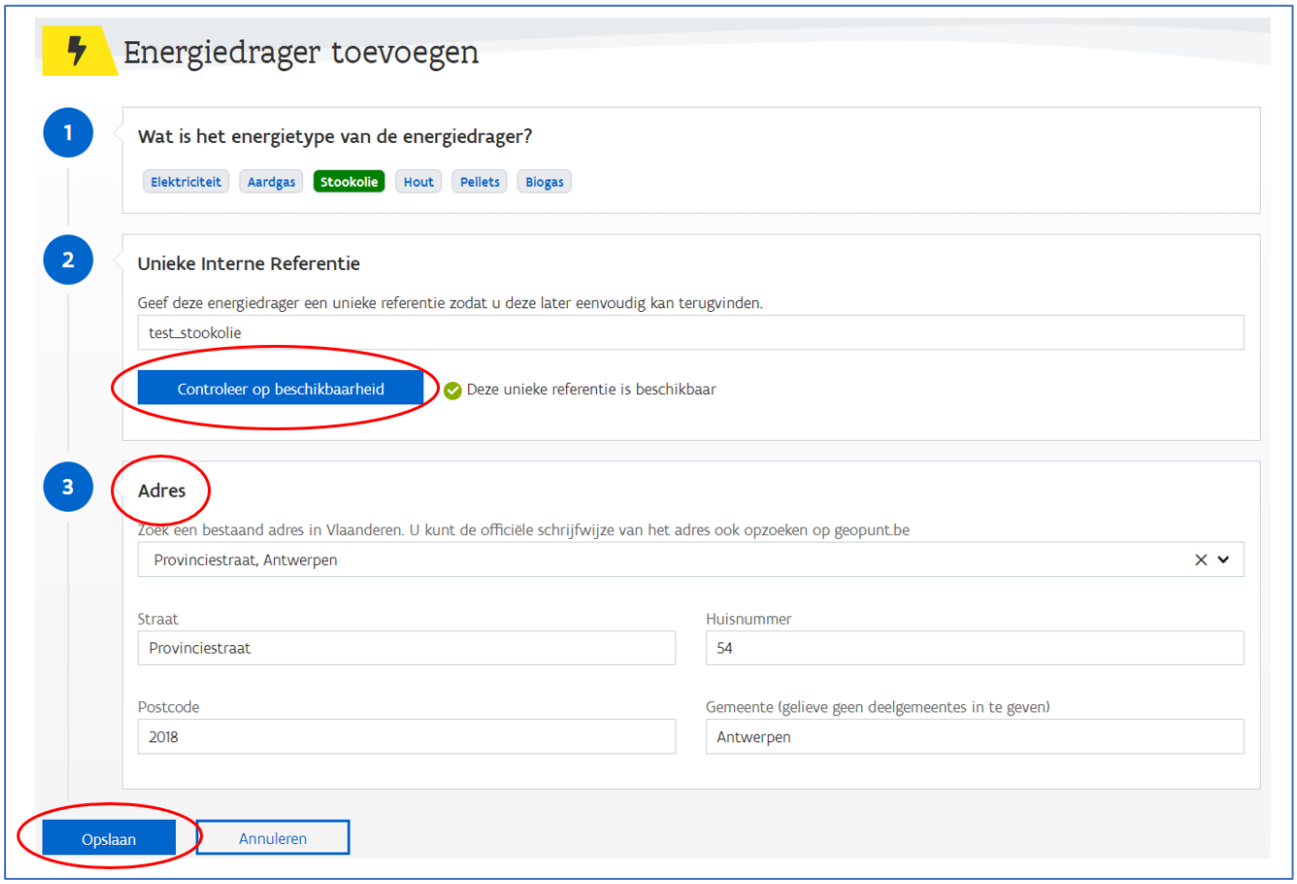

De energiedrager wordt aangemaakt en uw organisatie wordt automatisch gekoppeld als beheerder.

Voor alternatieve energiedragers is er geen automatische aanvulling van de verbruiksgegevens, die moet u zelf aanvullen.

Klik hiervoor in de volgende pagina – die automatisch opent – op de knop '**Verbruik**':

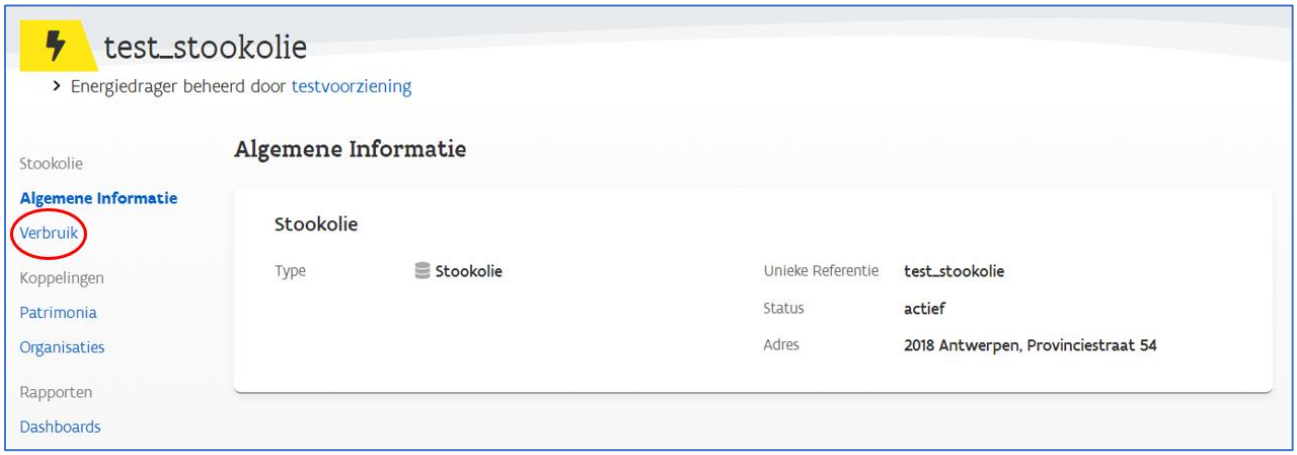

En daarna op '**Voeg jaarverbruik toe**':

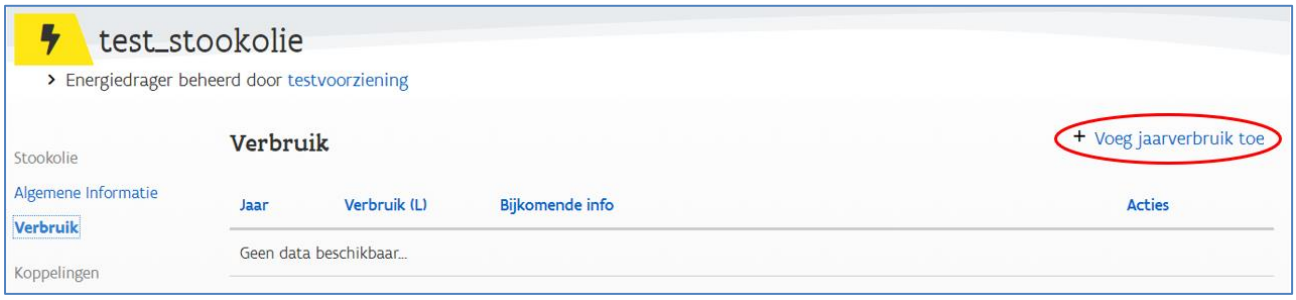

Daarna kan het jaartal 2018 worden ingevuld, het verbruik van dat jaar in liter en eventueel een vrij te kiezen opmerking. Het jaarverbruik kan u opzoeken via de boekhouding of een facilitair programma:

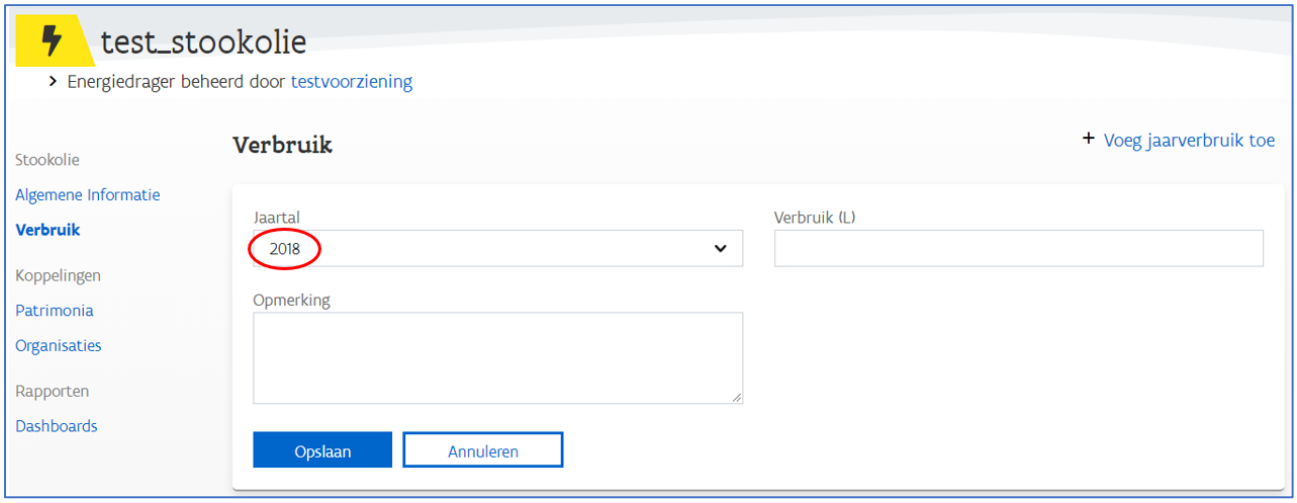

Het verbruik wordt vervolgens in Terra geregistreerd:

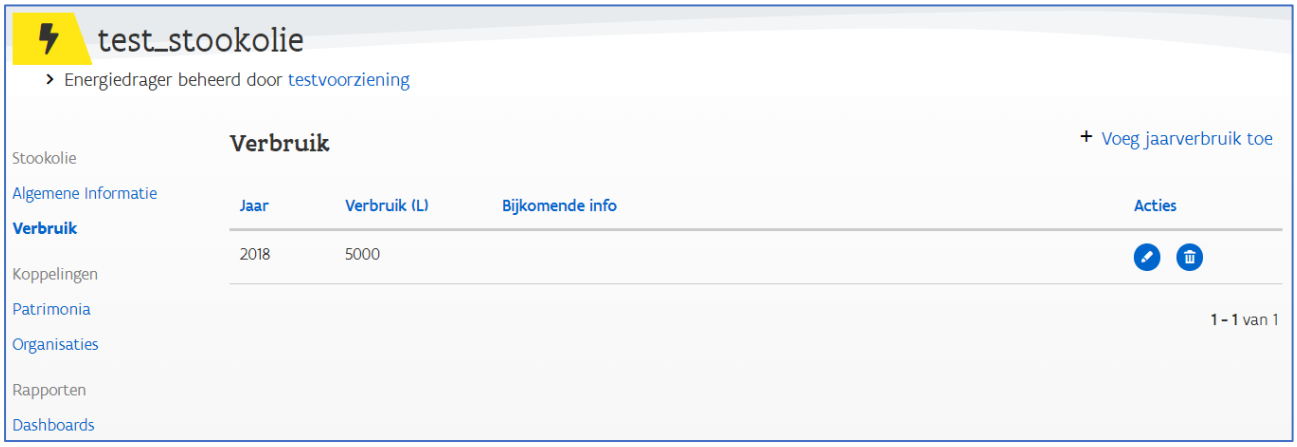

Het is van belang om niet enkel voor het referentiejaar 2018 de verbruiken van alternatieve energiedragers aan te vullen, maar dat ook zo volledig mogelijk te doen voor 2019 en

voorgaande jaren. Dit verhoogt de datakwaliteit en voorkomt dat u deze oefening bij een volgende gelegenheid opnieuw moet doen.

Na het aanmaken van een energiedrager en/of toevoegen van uw verbruiken, moet u overgaan tot de controle van de relatie 'energiedrager-patrimonium': ga hiervoor verder naar hoofdstuk 4.2.3.

4.2.3 Patrimonia aan de energiedragers koppelen en gegevens aanvullen

Na vorige hoofdstukken zijn alle energiedragers voor uw organisatie bekend of bijkomend aangemaakt.

In het scherm van de energiedrager kan u vervolgens patrimonia koppelen (= welk gebouw wordt door de energiedrager bevoorraad) en andere noodzakelijke aanpassingen doen.

Let op: dit kan enkel gedaan worden door de beheerder van een energiedrager. Als u niet de beheerder bent, moet u voor wijzigingen rechtstreeks contact nemen met de beheerder of als dat niet mogelijk is daarvan een melding doen via terra@veb.be.

4.2.3.1 Patrimonia aan de energiedrager koppelen

In een volgende fase moeten de juiste patrimonia (gebouwen) aan de (nieuwe) energiedrager worden gekoppeld, voor de gevallen waar dat nog niet in orde is.

Klik daarvoor – in eender welke pagina – terug op het '**Hoofdmenu**' en vervolgens op de tab '**Energiedragers**'.

Daar kan je een energiedrager selecteren en in de pagina ervan klikken op de knop '**Patrimonia**':

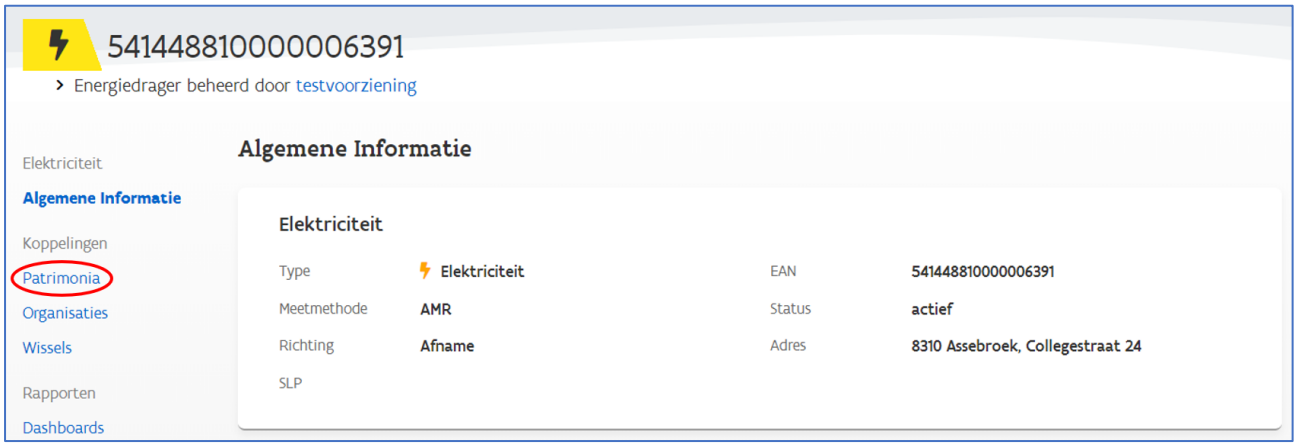

Klik dan op '**Voeg patrimonium toe**':

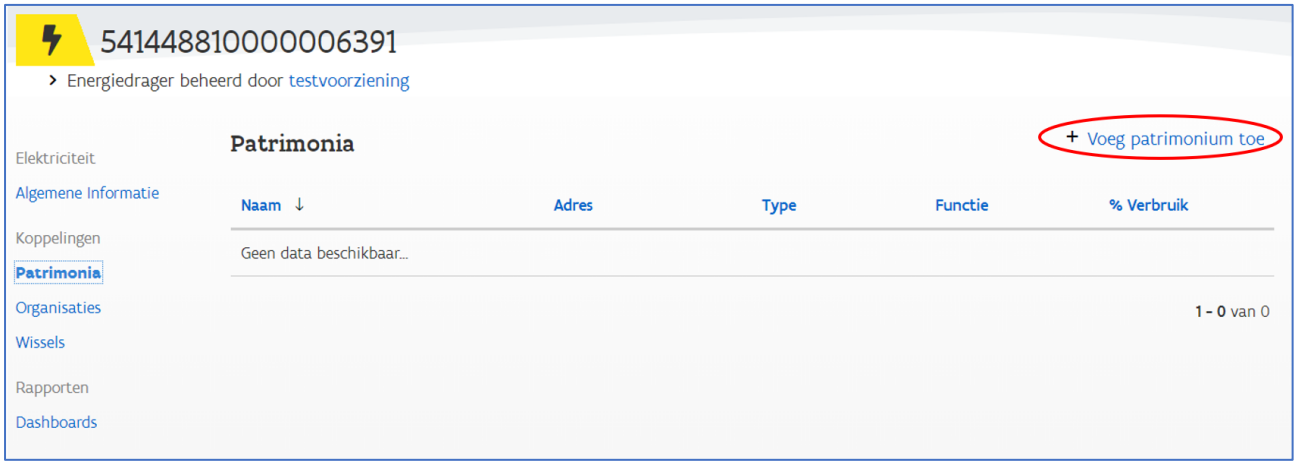

En op '**Selecteer een patrimonium**':

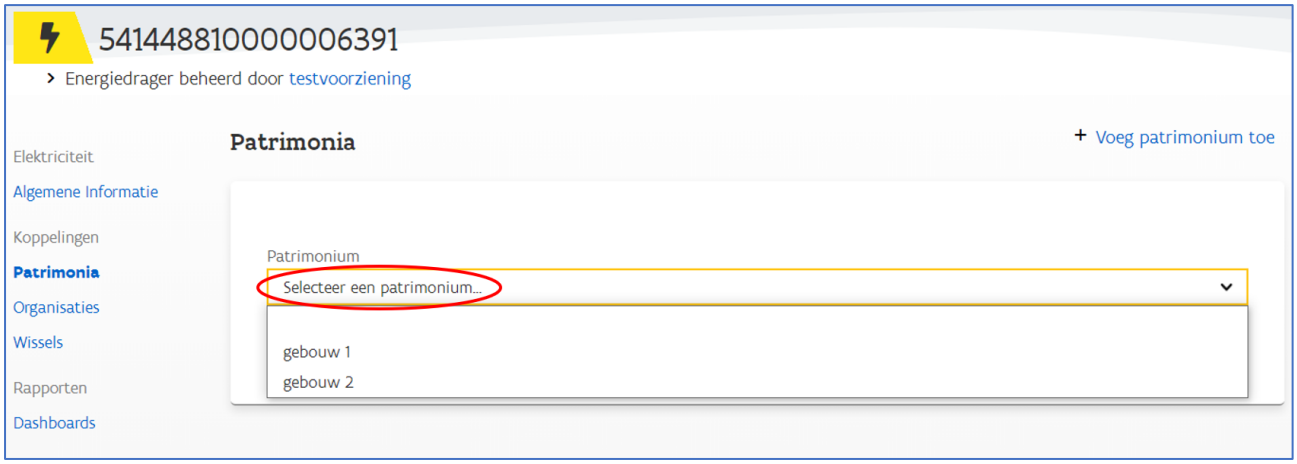

Selecteer een patrimonium en klik op ‘**Opslaan**’:

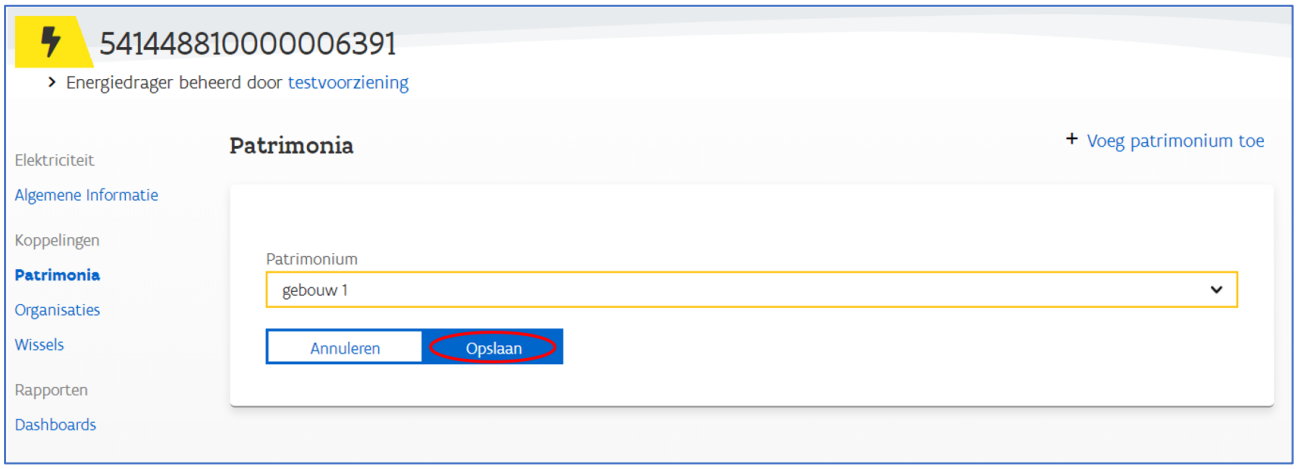

Het patrimonium is aan de energiedrager toegevoegd.

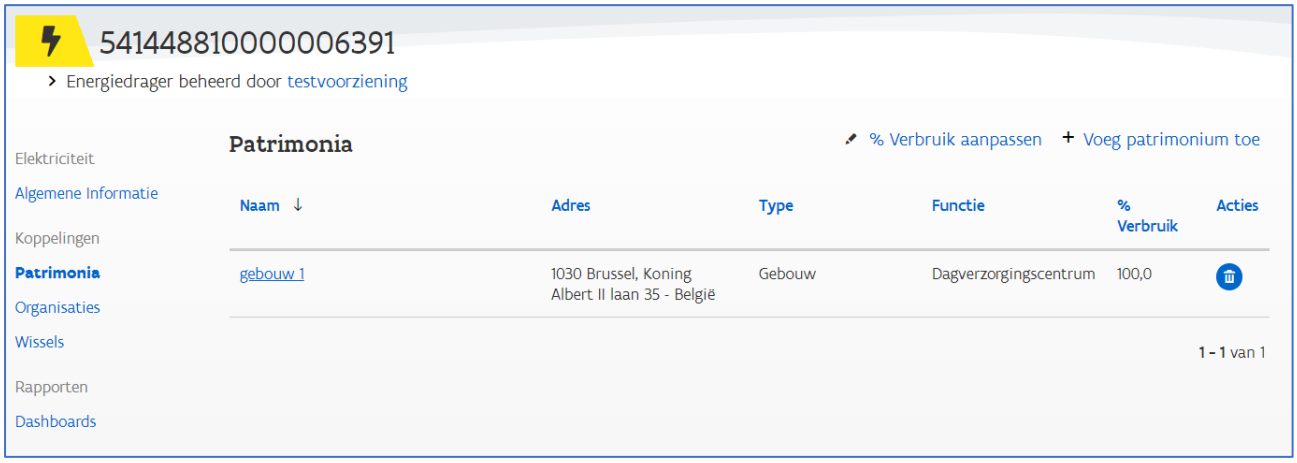

Om bijkomende gebouwen toe te voegen, klik terug op ‘**Voeg patrimonium toe**’ en doorloop voorgaande stappen.

In geval van meerdere gebouwen, dient bijkomend het ‘% Verbruik’ juist worden gezet. Hiervoor kan u terugvallen op de gegevens van submeters of op een inschatting, gebaseerd op gebouwkenmerken zoals vloeroppervlakte, gebouwschil en functie.

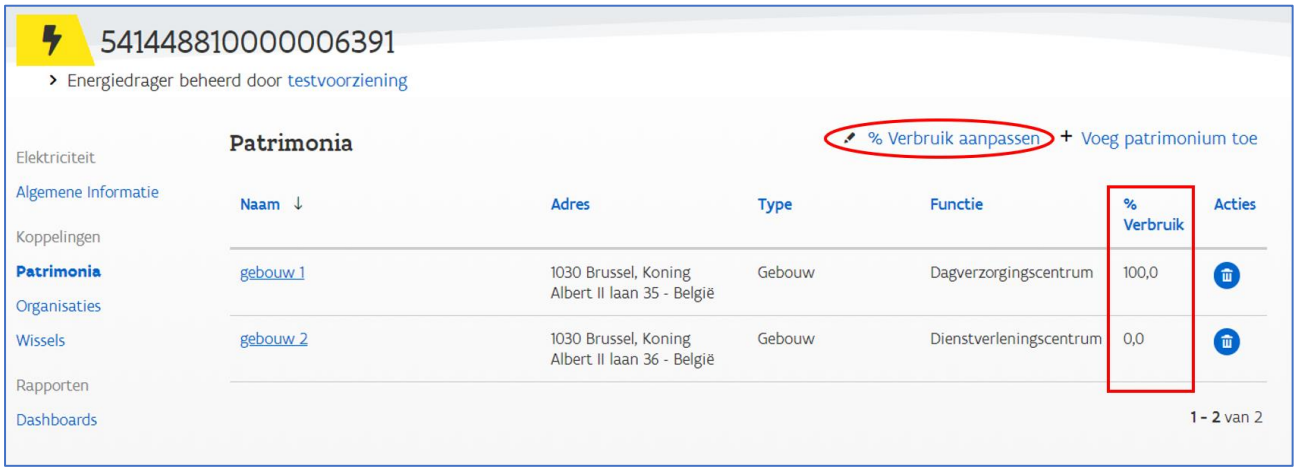

We kiezen als voorbeeld een split van 50/50 en klikken op opslaan

4.2.3.2 Patrimoniumgegevens controleren en/of corrigeren

Tenslotte moeten de patrimoniumgegevens voor alle gebouwen nog bijgewerkt worden, indien nodig. Zo is een juiste inschatting van de vloeroppervlaktes alsook het bouwjaar cruciaal voor het benchmarken en evalueren van de klimaatdoelstellingen.

Klik – in eender welke pagina – terug op het '**Hoofdmenu**' en vervolgens op de tab '**Patrimonia**' en selecteer het gebouw dat u wenst aan te vullen.

De gebouwpagina opent.

De karakteristieken van het gebouw zijn van belang voor de benchmark en voor het evalueren van de klimaatdoelstellingen binnen de zorgsector. Deze moet u dus controleren of corrigeren, zodat we het potentieel van deze oefening ten volle kunnen benutten. In principe hebt u bij het verkrijgen van de gratis VIPA energiescan ook een bindend engagement genomen om alle gebouwgegevens up-to-date te houden!

Het potloodje rechts boven laat u toe om de **noodzakelijke informatie** in te geven of aan te passen:

- bruikbare vloeroppervlakte;
- bouwjaar;
- typisch voor de zorg: het aantal bedden indien aanwezig in de voorziening.

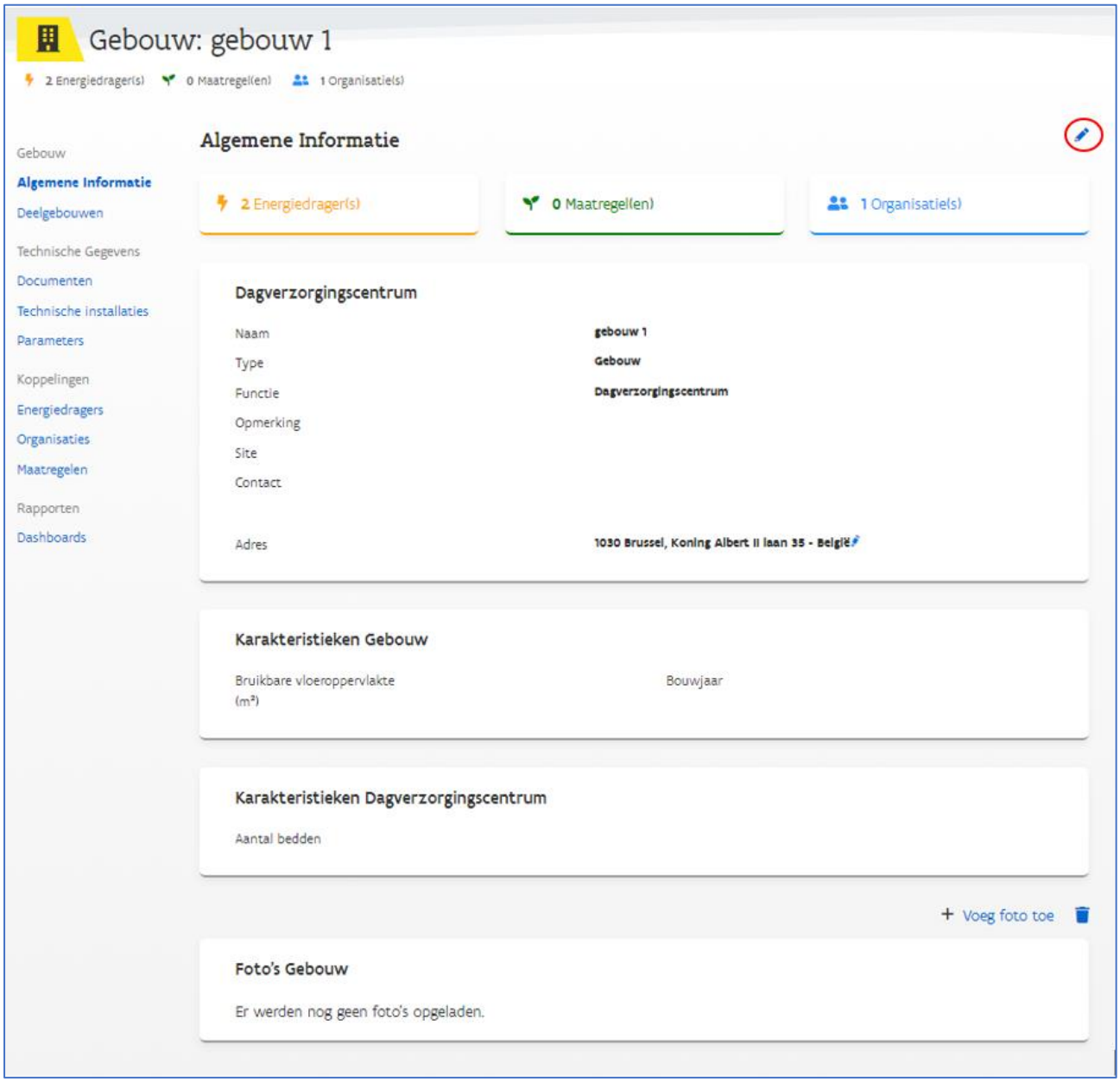
Gebouw: gebouw 1
2 Energiedrager(s)
0 Maatregel(en)
1 Organisatie(s)
Gebouw
Algemene Informatie
Deelgebouwen
Technische Gegevens
Documenten
Technische installaties
Parameters
Koppelingen
Energiedragers
Organisaties
Maatregelen
Rapporten
Dashboards
Algemene Informatie
2 Energiedrager(s)
0 Maatregel(en)
1 Organisatie(s)
Dagverzorgingscentrum
Naam
gebouw 1
Type
Gebouw
Functie
Dagverzorgingscentrum
Opmerking
Site
Contact
Adres
1030 Brussel, Koning Albert II laan 35 - België
Karakteristieken Gebouw
Bruikbare vloeroppervlakte (m²)
Bouwjaar
Karakteristieken Dagverzorgingscentrum
Aantal bedden
Voeg foto toe
Foto's Gebouw
Er werden nog geen foto's opgeladen.

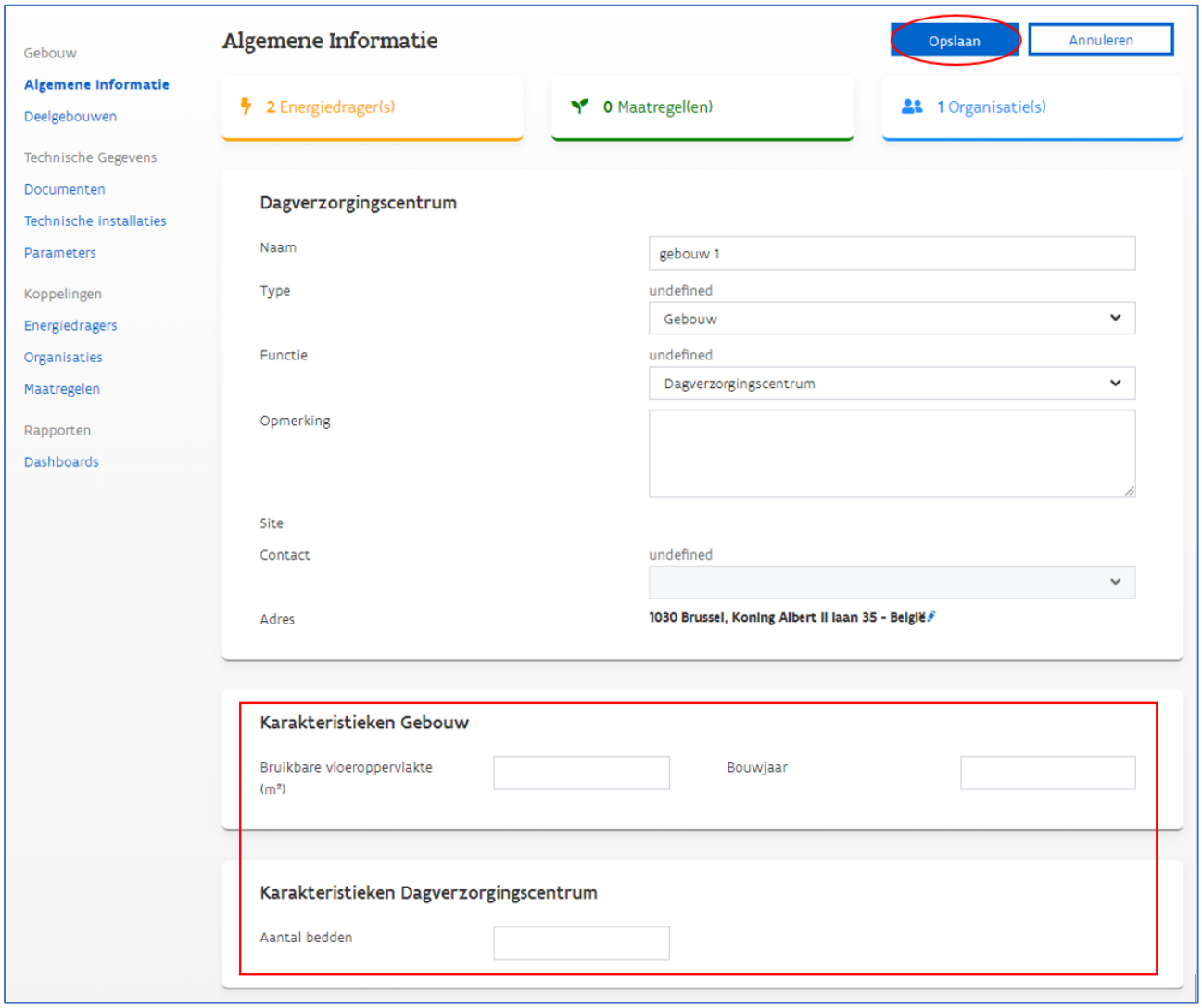
Gebouw
Algemene Informatie
Deelgebouwen
Technische Gegevens
Documenten
Technische installaties
Parameters
Koppelingen
Energiedragers
Organisaties
Maatregelen
Rapporten
Dashboards
Algemene Informatie
Opslaan
Annuleren
2 Energiedrager(s)
0 Maatregel(en)
1 Organisatie(s)
Dagverzorgingscentrum
Naam
gebouw 1
Type
undefined
Gebouw
Functie
undefined
Dagverzorgingscentrum
Opmerking
Site
Contact
undefined
Adres
1030 Brussel, Koning Albert II laan 35 - België
Karakteristieken Gebouw
Bruikbare vloeroppervlakte (m²)
Bouwjaar
Karakteristieken Dagverzorgingscentrum
Aantal bedden

5 De nulmeting afwerken en valideren

Het controleren, aanmaken en koppelen van energiedragers gebeurde in een nieuw geopend browservenster. Sluit dit browservenster (als u na een onderbreking bent uitgelogd of als het eerste browservenster al gesloten is, navigeer dan terug naar de nulmeting zoals beschreven in Hoofdstuk 2).

De nieuw aangemaakte of gekoppelde energiedragers worden op de pagina van de nulmeting weergegeven in de kolom '**Energiedragers**' (indien dit niet vanzelf gebeurt moet u de pagina in uw browser vernieuwen):

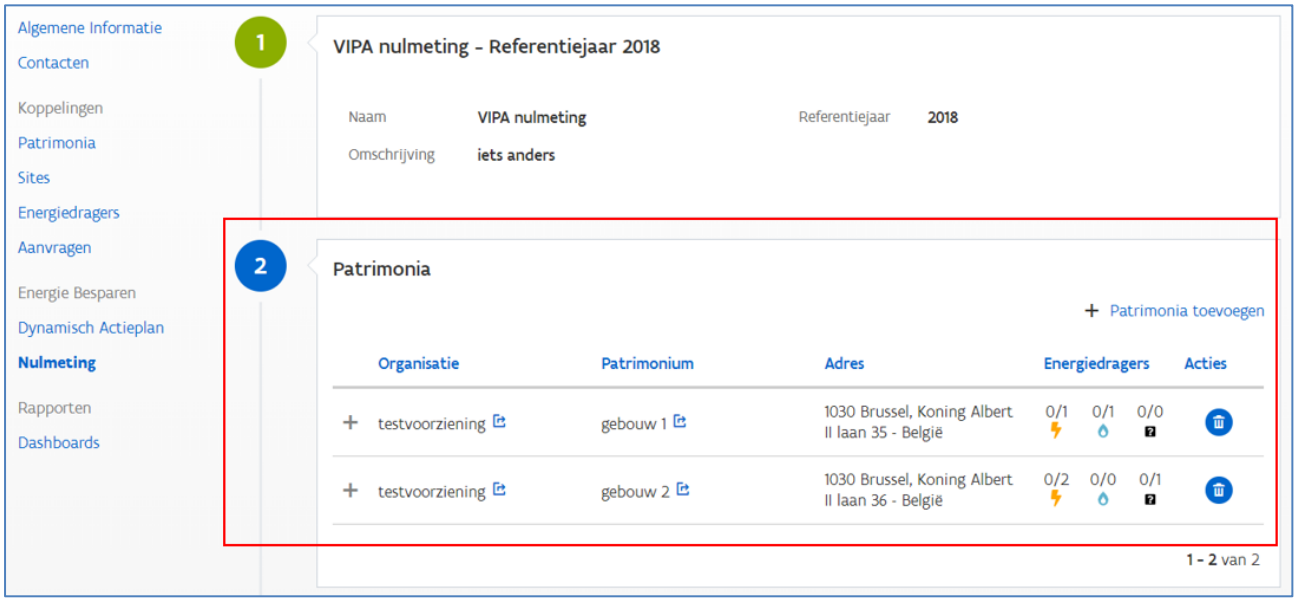

Klik nu – voor elk gebouw - op het plusteken vooraan. De details van het gebouw worden zichtbaar.

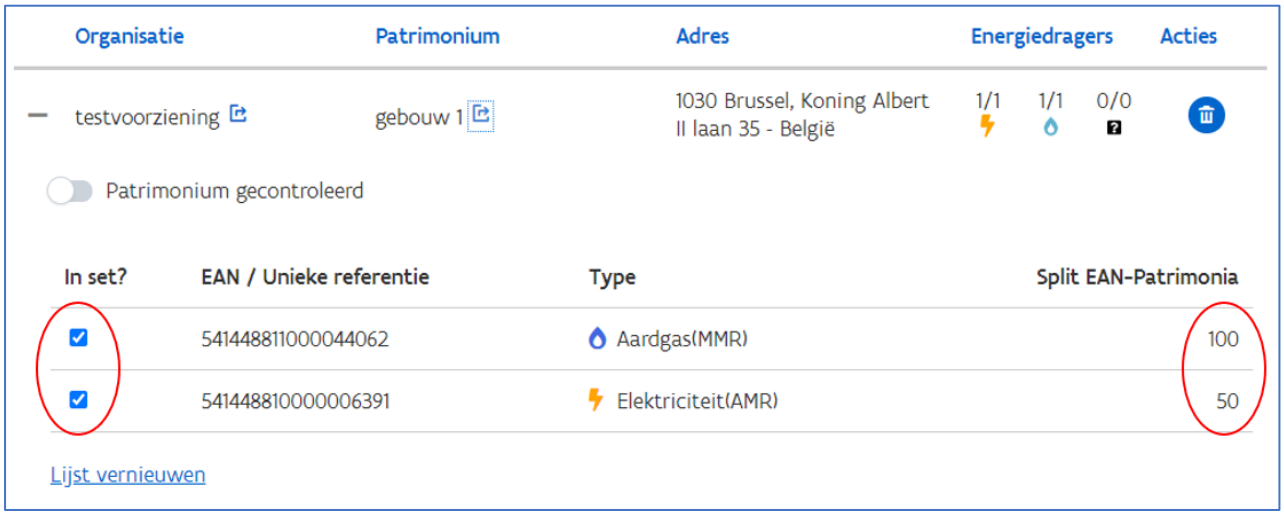

Beschikbare informatie:

- de energiedragers zijn automatisch in de set van deze nulmeting opgenomen: het vinkje staat aan
  - in het geval het vinkje niet 'aan' staat moet u dit aanvinken;
  - moesten er energiedragers zijn die u niet relevant lijken, bijvoorbeeld een buiten gebruik gestelde stookolietank of de meter op een laadinstallatie voor elektrische voertuigen, kan u deze nog steeds afvinken;
- de split die u voor de energiedragers hebt ingegeven werd overgenomen in de kolom 'split'

Als u alles gecontroleerd hebt en tevreden bent, moet u de knop '**Patrimonium gecontroleerd**' aanzetten:

- hiermee kan u makkelijker het overzicht bewaren, dit geldt voornamelijk voor voorzieningen met meerdere gebouwen
- daarnaast is het ook een extra controle voor een volledige validatie: enkel als alle gebouwen op deze manier worden aangevinkt, kan u de nulmeting voor uw voorziening valideren (zie volgende pagina)

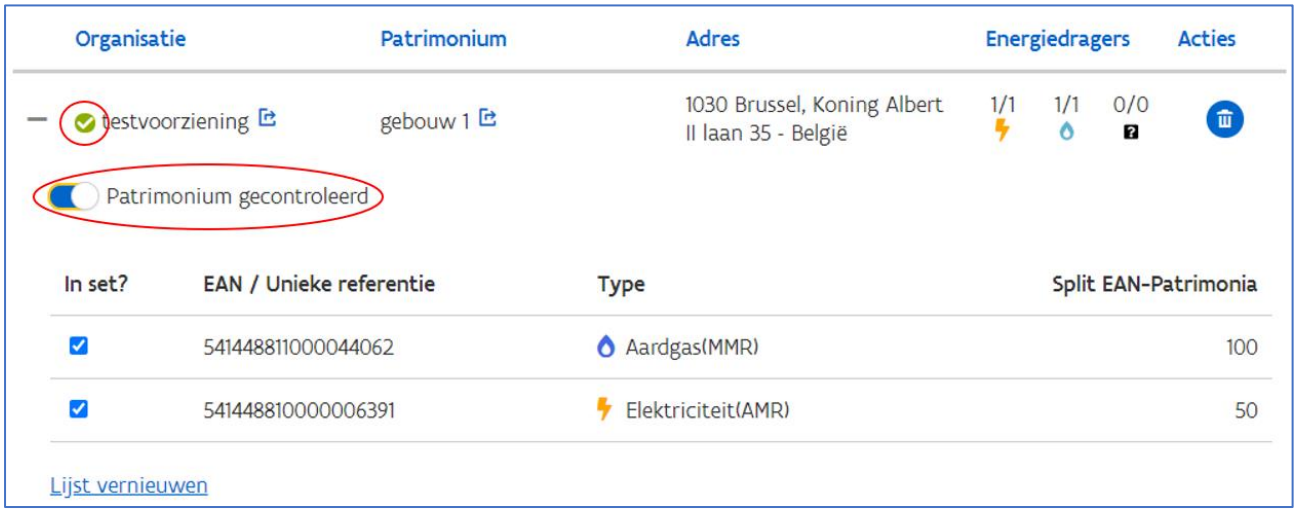

Als alles gecontroleerd is en alle gebouwen werden ‘afgevinkt’, kan u in stap 3 op ‘Valideren’ klikken.

Let op: na validatie kan u geen wijzigingen meer doen aan de set voor deze nulmeting!

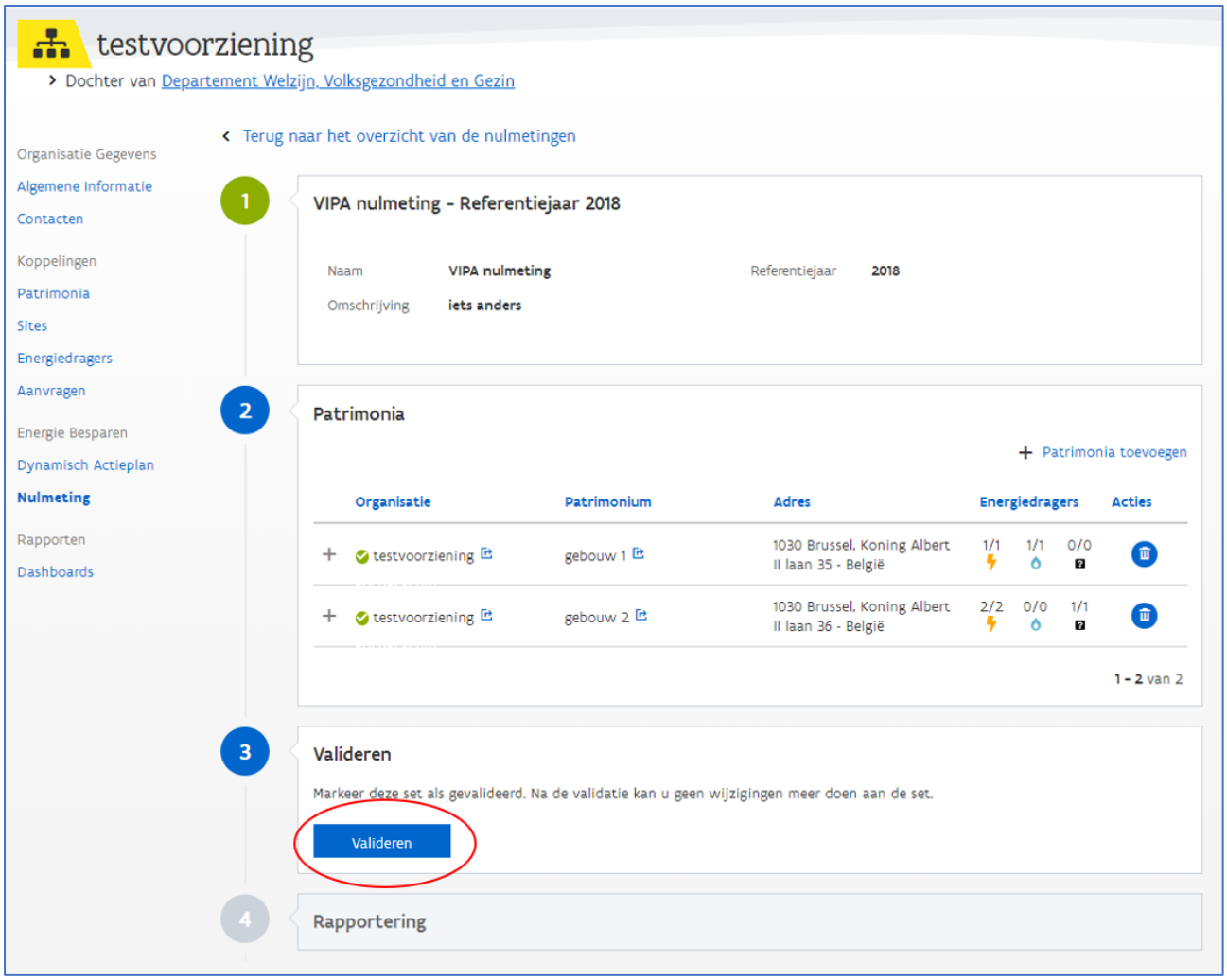

6 Uitgevoerde maatregelen ingeven

Uit de VIPA energiescan vloeien voorstellen voor energiebesparende maatregelen en de mogelijkheid subsidies aan te vragen uit het klimaatfonds van de zorgsector.

De nulmeting garandeert een objectieve evaluatie van de inspanningen die u hiermee levert, maar het is dan wel noodzakelijk dat u Terra blijft gebruiken tijdens en na het uitvoeren van die energiebesparende maatregelen. Zo moet u in Terra registreren wanneer u maatregelen heeft uitgevoerd.

Dit hoofdstuk toont u kort hoe u uitgevoerde maatregelen kan registreren in Terra.

Surf via het hoofdmenu naar 'Maatregelen':

Op de volgende pagina selecteert u de reeds uitgevoerde maatregel(en) door op het nummer te klikken:

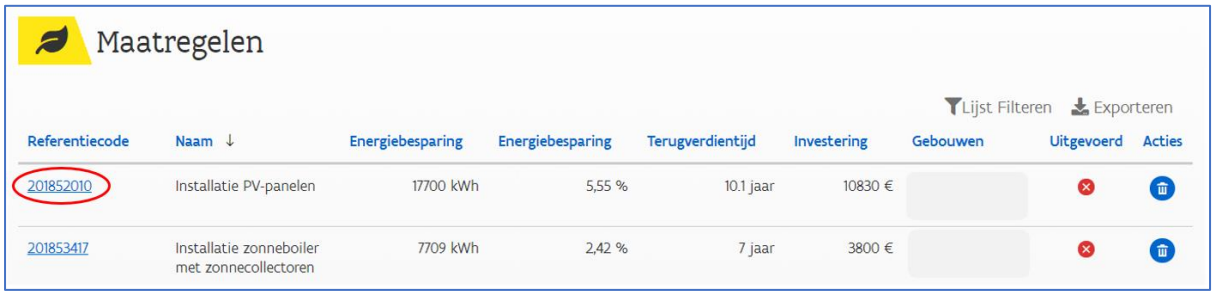

De pagina van de maatregel opent zich, daar kan u met het 'potloodje' wijzigingen activeren:

Vervolgens kan u de maatregel als 'uitgevoerd' aanvinken:

- zet het vinkje op "aan"

- vul het ‘jaar van uitvoering in’
- geef de ‘werkelijke investering (€)’ in
- geef de ‘werkelijke besparing (kWh)’ in, indien gekend
- en vergeet niet op te slaan!

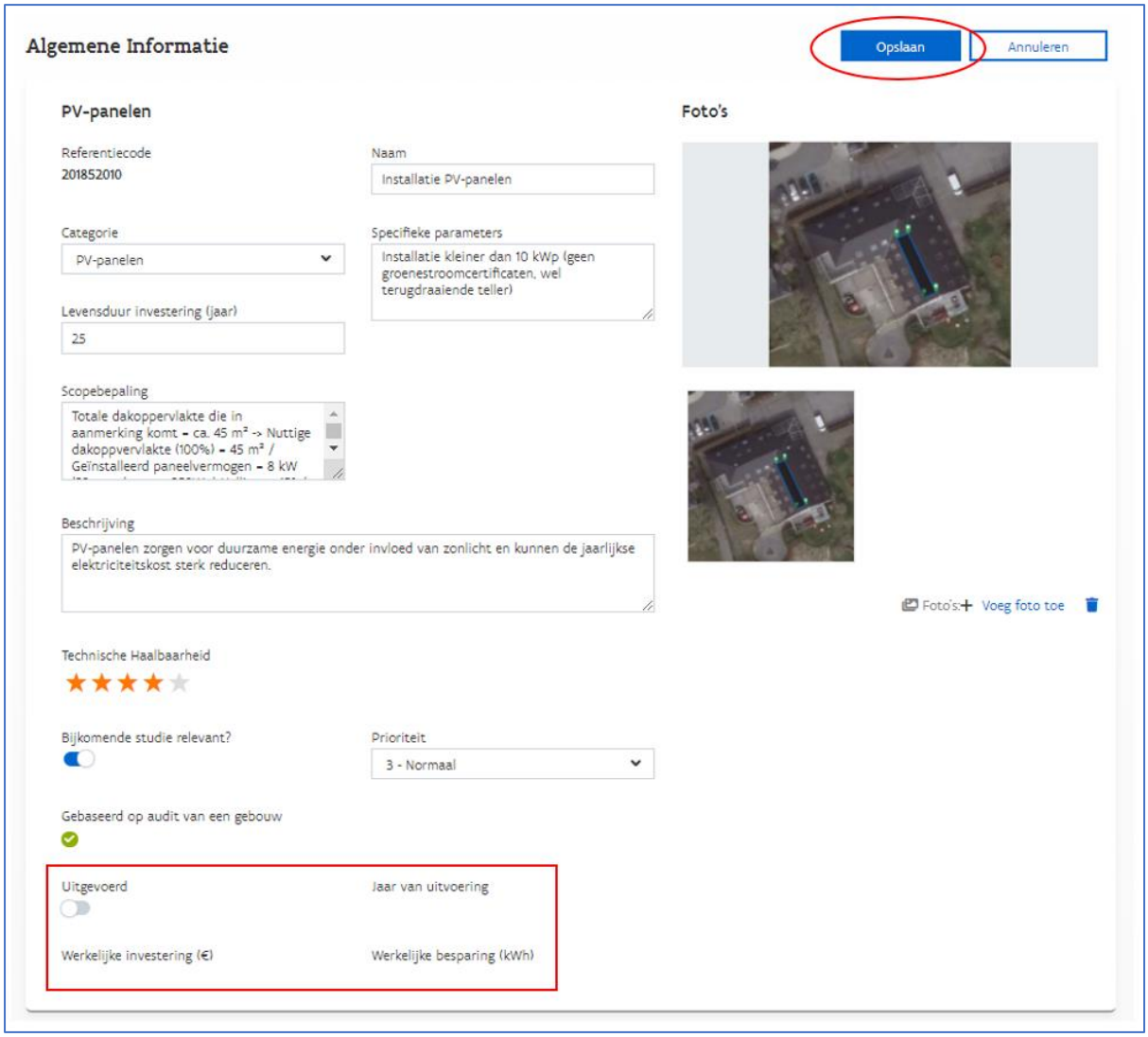

7 Extra: nieuwe gebouwen (patrimonium) aanmaken

In de nulmeting worden alle gebouwen opgenomen waarop een energiescan is uitgevoerd. Van deze gebouwen kunnen we zeker zijn dat er energie-efficiënte maatregelen onderzocht en gedocumenteerd zijn en uitgevoerd zullen worden.

De focus ligt dus op die gebouwen, maar we raden u aan om tijdens dit traject ook de rest van uw patrimonium op orde te zetten, op de manier die in dit hoofdstuk wordt toegelicht. Dit verhoogt de datakwaliteit, wat uiteindelijk voor iedereen belang heeft want met Terra zullen we op termijn ook aan benchmarking kunnen doen en dan is een hoge datakwaliteit van belang.

Navigeer via het '**Hoofdmenu**' naar '**Patrimonia**' en klik op '**Maak nieuw patrimonium aan**':

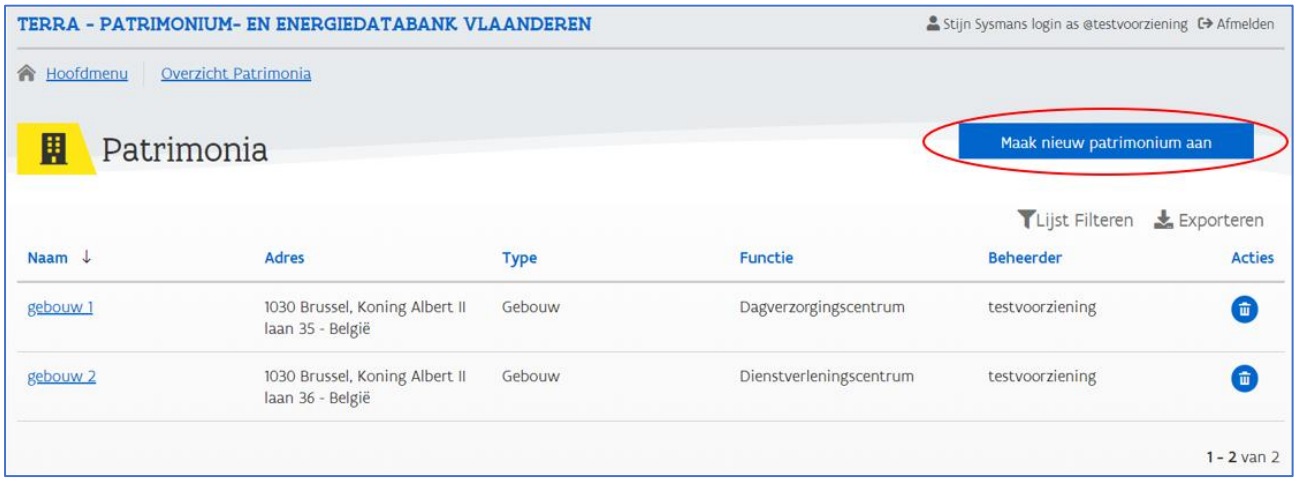

Vul daar eerst de basisgegevens in:

- Gebouwnaam: vrij te kiezen, belangrijk dat verschillende gebouwen op hetzelfde adres van elkaar onderscheidbaar zijn.

- Type = gebouw (dit veld zal later worden uitgebreid met andere types, vandaar dat u nu al moet kiezen).
- Functie: voor de zorgsector zijn alle mogelijk voorzieningstypes mogelijk.

Klik vervolgens op '**volgende**'.

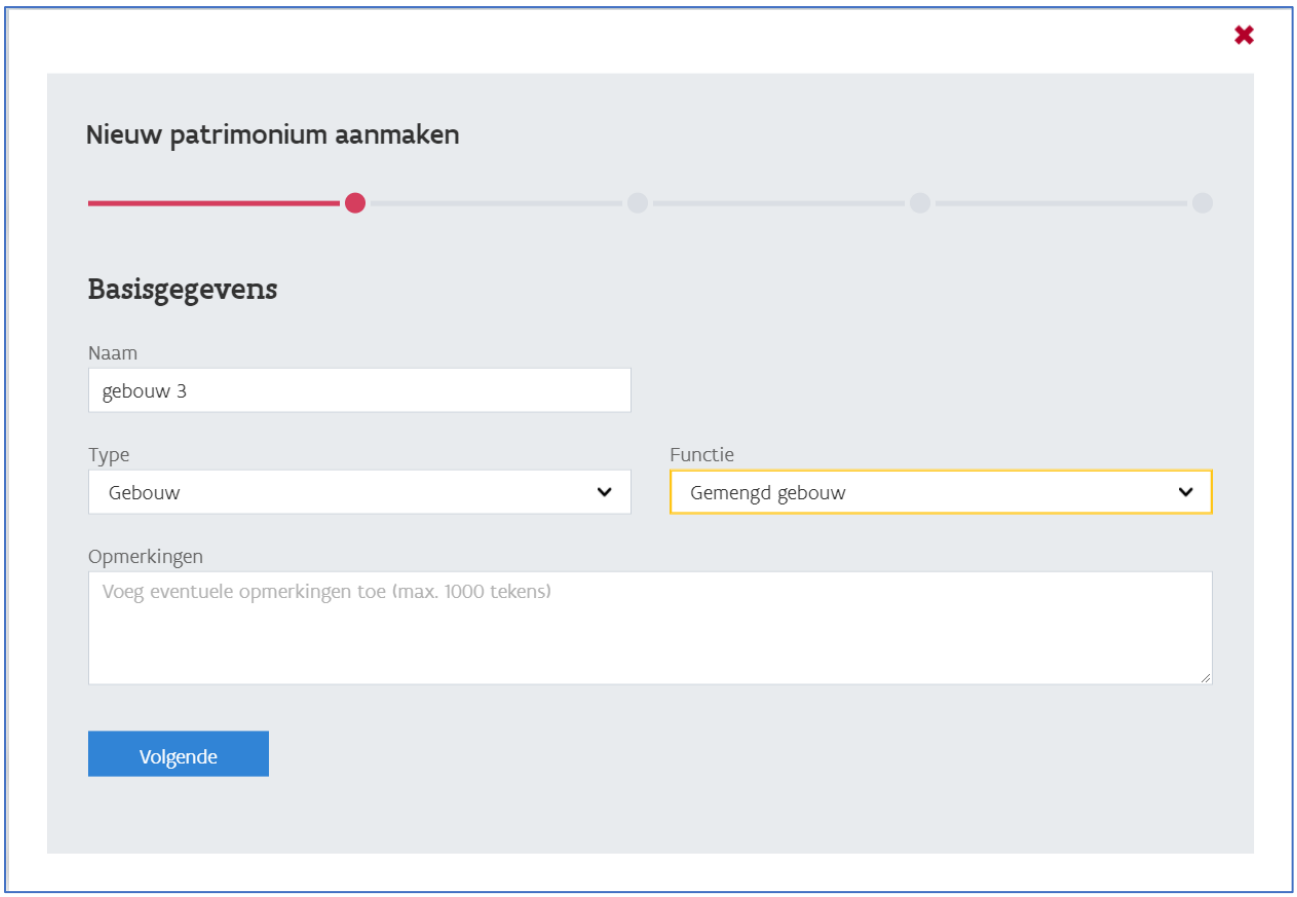

In het volgende scherm vult u het adres in:

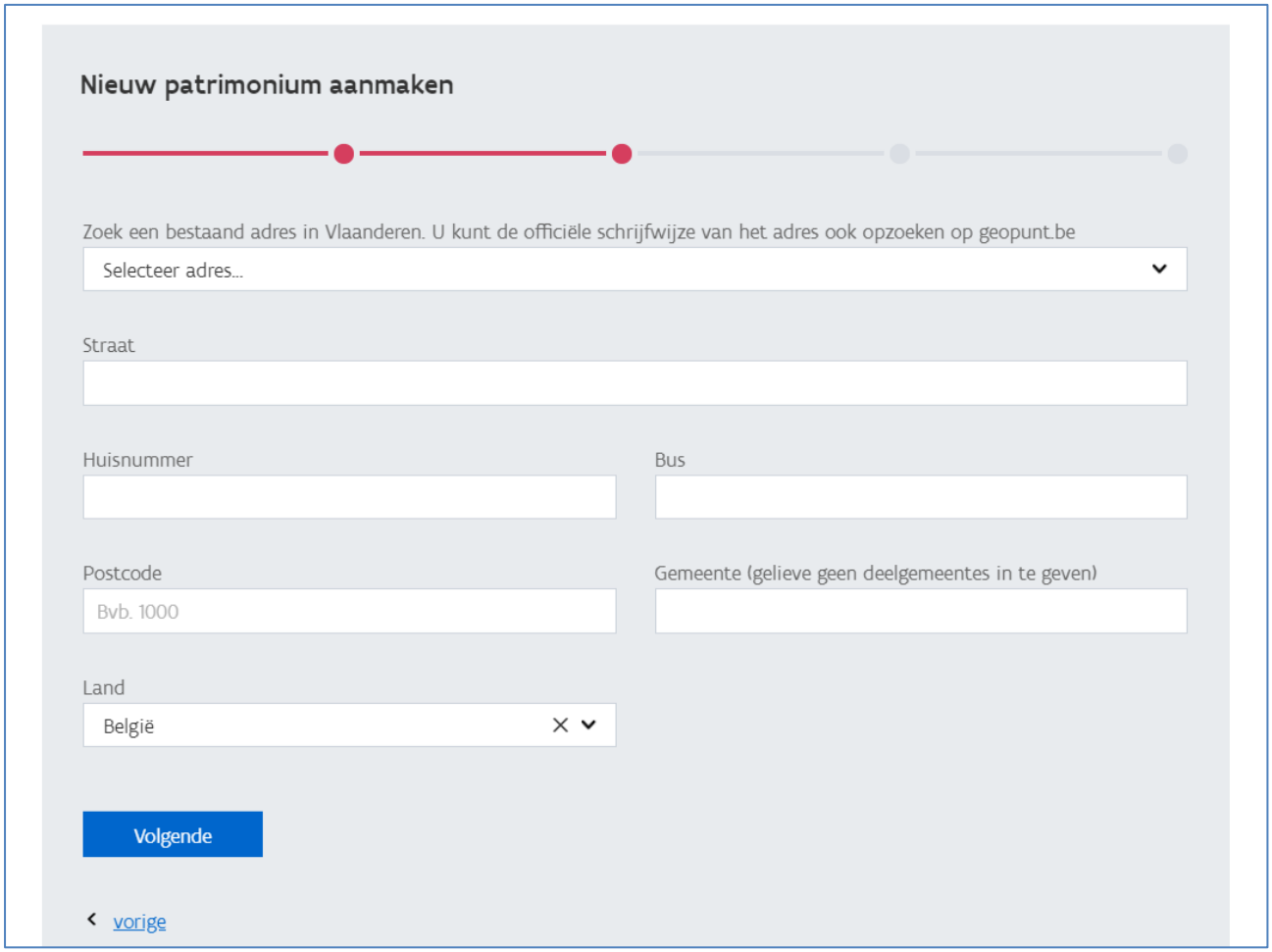

Bij de volgende stap opent zich een plattegrond, waar u het nieuwe gebouw op kan aanduiden:

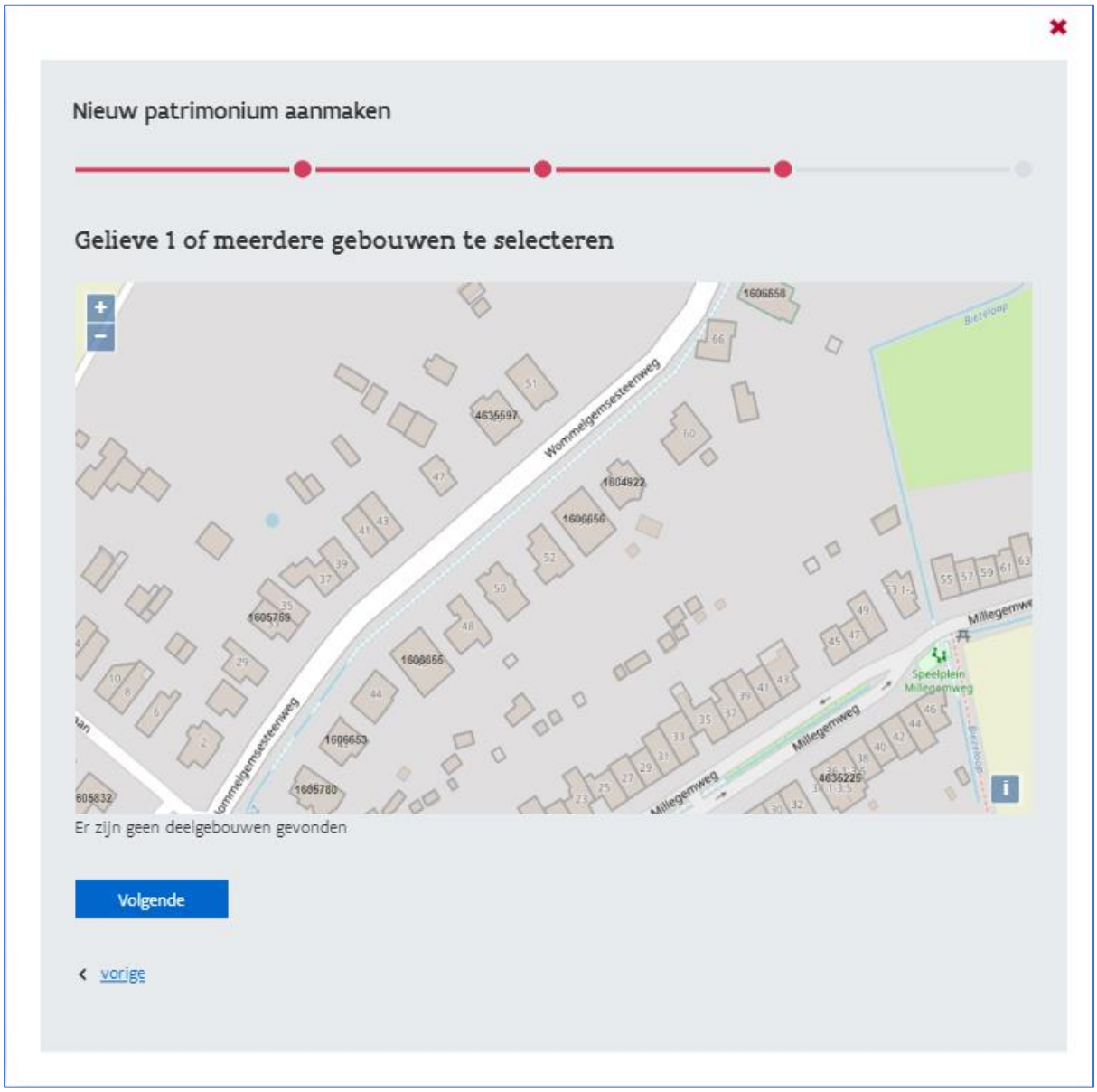

Klik je gebouw een en klik op ‘Volgende’.

In de volgende stap vult u de '**Gebouwkarakteristieken**' in - deze kunnen uitgebreid worden afhankelijk van de gebouwfunctie, bijvoorbeeld met het aantal bedden – en klik op '**Voltooien**'.

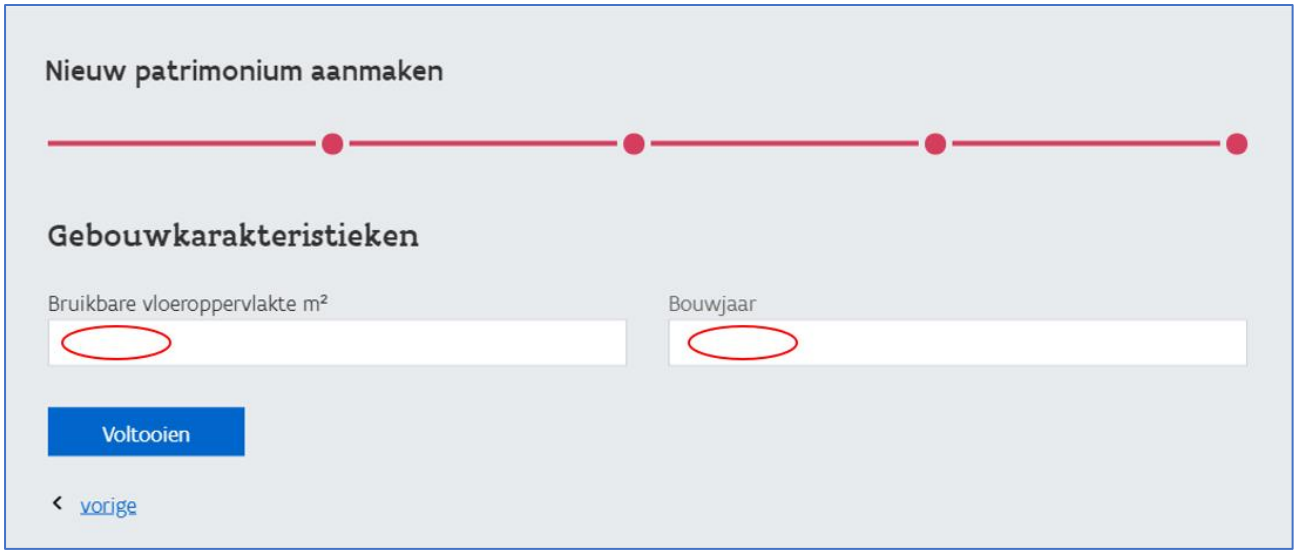

Proficiat, uw gebouw is aangemaakt!

In hoofdstuk 4.2.3 leest u hoe u uw energiedragers aan dit nieuwe gebouw koppelt.